سنەووایت (بەفری سپی) لەگەڵ حەوت کورتەباڵاکە

وەرگێڕانی : شنۆ ماجد محمد

Snow White and the Seven Dwarfs

Retold by Sue Arengo
Illustrated by Susan Rowe

2021

OXFORD
UNIVERSITY PRESS

ڕۆژێک لە ڕۆژان، لە ڕۆژێکی ســـاردی زســـتاندا، شـــاژن لە پێش پەنجەری قەڵاکەی دانیشـــتبوو، جلی بۆ کۆرپەکەی دەدوری، دەیویســـت کچێکی بچوکی ببێت، هەندێ کات ســـەیری دەرەوەی پەنجەرەکەی دەکرد، لە دەرەوە بەفر دەباری و زۆر سارد بوو، لە ناکاو دەرزیەکە پەنجەی کون کرد و ســێ دڵۆپ خوێنی ســوور بوو بیری کردەوە، کە ســوور ڕەنگێکی جوانە .

پاشـان سـەیری تاریکی و ڕەشـی دارەکانی دارسـتان و بەفری سـپی کرد، شـاژن بیری کردەوە، کچەکەی من دەبێت زۆر جوان بێت، پێسـتێکی سـپی وەکو بەفری هەبێت، قژی ڕەش بێت وەکو دارەکان و ڕوومەتی ســـوور بێت وەکو خوێن.

ئێستا شاژن کۆرپەلەکەی لە دایک بوو، کچێکی بچوک بوو، کچە بچوکەکە پێستێکی سپی وەکو بەفری هەبوو، قژی ڕەش وەکو داری زستان، وە ڕوومەتەکانی سوور بوون وەکو خوێن.

شاژن وتی: ئۆی بچکۆڵە ئازیزەکەم تۆ زۆر جوانی..! بە سنەو وایت(بەفری سپی) بانگت دەکەم. کچە بچکۆڵەکەی زۆر خۆش دەویست، بەڵام کاتێک سنەو وایت تەمەنی تەنها دوو ساڵ بوو، ڕوداوێکی زۆر خەمناک ڕویدا، ئەوە بوو شاژن زۆر نەخۆش کەوت و مرد.

دوای چەند ساڵێک باوکی سنەو وایت کە پاشا بوو، دوبارە هاوسەرگیری کردەوە. شاژنە نوێیەکەی پاشا جوان بوو، بەڵام خراپ و بێ بەزەیی بوو، وا بیری دەکردەوە کە جوانترین ژنە لە ناو وڵاتەکەیدا، دەیوت من دەبێت هەمیشە جوانترین ژنی وڵاتەکەم بم! شاژنە نوێیەکە سەیری سنەو وایتی دەکرد، بینی کیژۆڵەیەکی زۆر جوانە، ئیتر ئیرەیی پێ دەبرد، ڕوناکی لە چاوەکانی سنەو وایت دەبینی و وای دەخواست کە بیکوژێت.

شـــاژنە نوێیەکە ئاوێنەیەکی جادوویی هەبوو. هەموو ڕۆژێک لەپێشـــی دەوەستا ولێی دەپرسی: ئاوێنە، ئاوێنەی سەردیوار،
کێ لەهەموان جوانترینە؟

ئاوێنە، ئاوێنەی سەردیوار.
کێ لەهەموان جوانترینە؟
ئاوێنەکە هەمیشـە وەڵامی دەدایەوە؛ تۆ لەهەموو ئافرەتان بە شـانوشـەوکەت تری، تۆ شاژن جوانترینی لە هەموان بەڵام ئێستا گوێ بگرە، ئەمە ڕاستیە، سنەو وایت زۆر لە تۆ جوانترە.

شـاژن زۆر تورەبوو، وتی؛ کە سنەو وایت دەبینم، خراپ دەبم، ئەو دەبێت بمرێت، هەرگیز نامەوێ دوبارە ڕوخساری ببینمەوە؛
هەندێ پارەی دایە راوچیەک وپێی وت؛ سنەو وایت ببە بۆ ناو دارستانەکەو بیکوژە، پاشان دەزانم کە ئەو مردوە.

ڕاوچیەکە نەیدەویست ئەمە بکات بەڵام دەترسا، بۆیە سنەو وایتی بردو بەیەکەوە ڕۆیشتن بۆ ناو دارستانەکە، سێ جار دەستی لەسەر چەقۆکە دانا، بەڵام هەر کاتێک سنەو وایت ئاوڕی دەدایەوەو سەیری دەکرد، نەیدەتوانی بیکوژێت.

له کۆتاییدا ڕاوچیەکە وتی؛ گوێ بگرە سنۆو وایت، شاژن وتی پێویستە کە تۆ بکوژم، بەڵام ناتوانم ئەوە بکەم ڕاکە، سـنەو وایت، ڕاکە بۆ شـوێنێکی دوور لە ناو دارستانەکە و نەگەڕێیتەوە بۆ ناو قەڵاکە.

پاشـــان ڕاوچیەکە مامزێکی کوشـــت و دڵی دەرهێنا، بیری کردەوە، دڵی مامزەکە دەگەڕێنمەوە پێی دەڵێم سنەو وایت مردوە.

سنەو وایت تەنیا و ڕێگای لێ وون بوو، بەناو دارستانەکە ڕای دەکرد، بە درێژایی ڕۆژەکە ڕایدەکرد، ئێستا کات درەنگ بوو دەترسا،

دارســتانەکە پڕ بوو لە دەنگی نامۆ، زانی کە ئاژەڵی کێوی لێیە، بەڵام لێی نزیک نەدەبوون. لە کۆتاییدا ســـنەو وایت لە دارســـتانەکە هاتەدەرەوە، چیایەکی بینی وە لەسەر چیاکە خانویەکی بچوکی بینی.

من پێویسته بڕۆم له دەرگا بدەم، وا بیری کردەوە. ڕەنگە ئەوان کەسانێکی میهرەبان بن و یارمەتی من بدەن.
ســـڵاو ! بانگی کرد، بەڵام هیچ وەڵامێک نەبوو، لەتاریکی نزیک بوەوە هەروەها دەرگاکەی کردەوە.
چوە ژورەوە، کەلوپەلەکانی نـاومـاڵ زۆر بچوک بون ، حەوت دانە بون؛ حەوت کورسی بچووک. حەوت سیسەمی بچوک، حەوت پەراخی بچوک لەسەر مێزەکە بوو هەروەها حەوت قاپی خواردن.
لەوانەیە حەوت منداڵی بچوک لێرە بژین، ســـنەو وایت وا بیری کردەوە. بەڵام ئەوان لە کوێن؟

سنەو وایت زۆر برسی بوو، بەڵام نەیدەویست بەشی کەسێکیان بخوات بۆ نانی ئێوارە، بۆیە لە هەر قاپێک کەمێکی خوارد، وە لە هەر پەرداخێک کەمێکی خواردەوە، پاشان چووە قاتی سەرەوە لەسەرسێ سیسەمی بچووک خەوی لێکەوت،

ئەو خانوە هی حەوت کورتە باڵا بوو، هەموو ڕۆژێک دەچون بۆ چیاکە بۆ گەڕان بە دوای زێڕ (ئاڵتون)دا، لە شەودا کە تەواو دەبون لە کار دەگەڕانە ماڵەوە، کەسێک لە قاپەکانمانی خواردووە لەپەرداخەکانمانی خواردووەتەوە.
یەکێکیان وتی : لەوانەیە مشک بێت، دەستیان کرد بە پێکەنین،
دەی! با پوتەکانمان داکەنین
دانشین نان بخۆین، لەوکاتەدا گەنجترین کورتەباڵا لەسەرەوە بانگی کرد.هەمووتان خێرا وەرن وببینن کچێکی گەنج لەسەر سیسەمەکانمان خەوتوە وە زۆر جوانە.

هەموو کورتەباڵاکان رایان کردە قاتی سەرەوە.
بەڵێ، ئەوە کچێکی زۆر جوانە، وتیان : شششش!
با لەخەو هەڵنەستێت،
بۆیە شــەو هەموویان لەقاتی خوارەوە خەوتن لە نزیک ئاگرەکە.
لە بەیـانی دا ســـــنەو وایـت چیرۆکەکەی بۆیـان گێرایەوە.
کورتەباڵاکان وتیان لێرە بمێنەوە لەگەڵ ئێمە.
بەتەمەنترین کورتەباڵا وتی؛شــاژن ژنێکی زۆر ترسناکە،
تۆ نابێ هەرگیز لەئێستادا بگەرێیتەوە بۆ قەلاکە،
بمێنەوە تکایە بمێنەوە؛
سنەووایت وتی ؛سوپاس، ئێوە زۆر مهرەبانن.

بۆیە سـنەووات لەگەڵ حەوت کورتەباڵاکە مایەوەو ژیانی بەسـەر دەبرد. چێشتی دروست دەکردومالی بۆیان دەشوشت وخاوێن دەکردەوە، ئەوانیش لەگەڵی زۆر میهرەبان بوون هەموو بەیانیەک کورتەباڵاکان دەچوون بۆ چیاکە بۆ گەران بەدوای زێر .کاتێک لەمال دەردەچوون دەیان وت؛ سنەووایت .شاژن زۆر ترسناکە نابێت ئاگادار بێت کەتۆ لێرەیت، خانووەکە بەجێمەهێلەو دەرگا بۆ هیچکەس مەکەوە، سنەووایت دەیوت:شاژن هەرگیز من نادۆزێتەوە، ئەو وابیردەکاتەوەمن مردووم..

شـاژن کاتێکی زۆر بوو قسـەی لەگەڵ ئاوێنە جادوییەکەی نەکرد بوو،بەڵام ڕۆژێکیان لە پێشـــی وەســـتاو لێی پرســـی: ئاوێنە، ئاوێنە کێ لەهەمووان جوانترینە؟
ئاوێنەکە وەڵامی دایەوە: شاژن تۆ جوانی ئەوە راستە، بەڵام کەسێک هەیە زۆر لە تۆ جوانترە، سنەووایت نەمردووە ، ئەو هەتا ئێستا دەژیت.
لەخانوویەکە لەسەر گردەکە،
هەرچەندە تۆ جوانی ئەوە راستیە، بەڵام سنەووایت زۆر لە تۆ جوانترە.
شـــاژن وتی: چی؟ ئەو نەمردووە، من دەبێت راوچیەکە بکوژم، وە دەبێت سنەووایتیش بکوژم. کە بیدۆزمەوە.

لەوکاتەدا شــاژن جلێکی پیرێژنانەی لەبەر کرد. هەندێ شــریتی لەناو ســەبەتەیەك دانا و بە نهێی قەڵاکەی بەجێهێشت.

ســـــنەووایت نابێت بزانێت ئەوە منم، شـــــاژن پێدەکەنی،

بەخێرایی ڕۆیشت بەناو دارستانەکە تاکو گەیشتە خــانوویەکی بچووک لە پێش چیــاکە، ســــلاو، بانگی کرد ؛کەس لێرەیە؟

ســــنەووایت لەپەنجەرەکەوە ســــەیری دەرەوەی کرد، لێی پرسی:چیت پێویستە؟

ژنە بەتەمەنەکە لـێـی پـرســــی ووتـی: حەزدەکەی ودەتەوێت هەندێ شــریتم لێ بکڕیت بەرێزم؟

ســـنەوایت ســـەیری شـــریتەکانی کرد، ئەو شریتانە جوانن، پەمەیی(پەمبە)،شین وزەرد، ســـــنەووایــت وابیری کردەوە، ئەو تەنـهـا پیرێژنێکی هەژارە، ناتوانێت ئازارمن بدات، بۆیە دەرگای کردەوە،
پیرێژنەکە شریتەکانی پیشان سنەووایت دا، یەکەم جار پەمەییەکەی بینی، ســـنەووایت وتی: ئەوە جوانە؛
لێرە پێویســتە یارمەتیت بدەم وبۆت ببەســتم، بەڵام پیرێژنەکە زۆر بەتوندی شــریتەکەی بەســت کەســنەووایت نەی توانی هەناســە بدات وکەوتە ســەر ئەرزی ژوورەکە،
کە شەو هات کورتە باڵاکان بەدوایدا دەگەران شریتە نوێیەکەیان بینی خێرا کردیانەوە،
لێیان پرسی: چی روویداوە؟
سنەووایت پێیانی وت دەربارەی ژنە بەتەمەنەکە،
کورتەباڵاکان وتیان ئەوە پیرێژن نەبووە، بەڵکو شاژن بووە!

شـــاژن گەڕایەوە بۆ قەڵاکە ولەپێش ئاوێنەکە وەســـتا ولێی پرســـی: ئاوێنە ؛ئاوێنەی سەر دیوار کێ لەهەموان جوانترینە؟
بەڵام ئاوێنەکە دووبارە وەڵامی دایەوە: تۆ شـاژن جوانی ئەوە راستە، بەڵام کەسـێک هەیە زۆر لە تۆ جوانترە، سـنەووایت نەمردووە، ئەو هەتا ئێسـتا دەژیت، لەخانوویەکە لە دارستانەکە لەسەر گردەکە.
هەرچەندە تۆ جوانی ئەوە راستیە، بەڵام سنەووایت زۆر لە تۆ جوانترە.
شاژن وتی: چی؟ ئەو تائێستا نەمردووە. من دەبێت دووبارە بگەرێمەوە؛

بۆیە شـــــاژن جلێکی پیرێژنـانەی لەبەر کرد جیاواز لەوی تر، هەندێ شـانەی ژەهراوی دانا لەنـاو ســـەلەیەک؛ چوە لای خـانووی کورتە باڵاکان و بانگی دەکرد؛

بەیانی باش! هەندێ شانەم هەیە شانەی جوان،

بۆ قژەکانتان؛ کەسی لێیە؟

سنەووایت سەیری دەرەوەی پەنجەرەکەی کرد.

سنەووایت وتی:بمبورە پیرەژن ،بەڵام ناتوانی بێیتە ژوورەوە ؛

پیرەژنەکە وتی؛ باشە، تۆ دەتوانی بێیت بۆپێش دەرگاکە و سەیریان بکەی، تۆ ناتوانی؟

ســـنەووایت خولەکێ بیری کردەووە، زۆر حەزی دەکرد شـــانە زۆرەکان ببینێ؛

وتی: زۆرباشە . ڕۆیشتە قاتی خوارەوەو دەرگاکەی کردەوە.

پیرێژنەکە سەبەتەکەی کردەوەو شانە ژەهراویەکانی پیشان سنەووایت دا.

سنەوایت وتی: حەزم لەشانەی پەمەییە.

پیرێژنەکە وتی:ئایا حەزت لێیە؟ لێرەیە ئازیزم ، من دەبێت لەســـەر قژتی دانێم.

کاتێک شانە ژەهراویەکەی کردە سەر سنەووایت ،داماوە سنەووایت کەوتە سەر ئەرزی ژوورەکە،

کەشـــەو هات کورتەباڵاکان بەدوایدا دەگەران شـــانەیەکیان بینی لەســـەرقژی و ڕایان کێشـــا؛ لێیان پرســـی :چی ڕوویداوە؟ســـنەووایت پێیانی وت دەربارەی ژنە پیرەکە.

وتیان دووبارە ئەوە شـــاژن بووە، بەتەمەنترین کورتە بـاڵا وتی: لەیادت بێت ســـنەووایـت ؛ پێویســـتە جارێکی تر دەرگا بۆ هیچ کەســـێک نەکەیتەوە،

شاژن گەڕایەوە بۆ قەڵاکە وپاشان لە پێش ئاوەنە جادوویەکەییەکەی وەســتاو لێی پرســی: ئاوێنە ؛ئاوێنەی ســەر دیوار کێ لەهەموان جوانترینە؟

بەڵام ئاوێنەکە دووبارە وەڵامی دایەوە:

تۆ شــاژن جوانی ئەوە راســتە، بەڵام کەســێک هەیە زۆر لە تۆ جوانترە، سنەووایت نەمردووە، ئەو هەتا ئێستا دەژیت،

لەخانوویەکە لە دارستانەکە لەسەر گردەکە.

هەرچەندە تۆ جوانی ئەوە راستیە، بەڵام سنەووایت زۆر لە تۆ جوانترە.

شــاژن وتی: ئەو هێشــتا زیندووە؟ پێویســتە دووبارە برۆمەوە بۆ لای ئەو، دەبێت سێوێکی ژەهراوی پێ بدەم.

شــاژن جلێکی ژنه جوتیاری لەبەرکرد و ڕۆیشــت بۆ خانووی بۆ کورته باڵاکان ،بەڵام سنەووایت دەرگای نەکردەوە.

بــانگی کرد، داوای لێبوردن دەکەم ژنی بەتەمەن ،تۆ نــاتوانیــت بێیته ژوورەوە، کورتەباڵاکان وتیان پێویسته دەرگا نەکەیتەوە،

لەو کاتەدا ژنه بەتەمەنەکه سێوه ژەهراویوکەی پیشان سنەووایت دا

سنەووایت وتی: ببوره ژنی بەتەمەن ،من هیچ پارەیەکم پێ نیه.

ژنه بەتەمەنەکه وتی: ئەمه بۆ فرۆشــتن نیه بەرێز، من پێویســته بەبێ هیچ شیێک بیدەم به تۆ.

همم ؛سنەووایت وا بیری کردەوە، سێوەکه زۆر جوانه.

پیرێژنەکە وتی: مەترسە، ئەمە ژەهراوی نیە. سەیرکە، پێویستە بیکەمە دووکەرت؛ من بەشە سەوەزەکەی دەخۆم، تۆش دەتوانی بەشە سوورە جوانەکەی ، دەبینی؟ ئەمە ترسناک نیە، سنەواویت وتی: راستە ،سوپاس ، بەشە سوورەکەی وەرگرت و دەستی کرد بەخواردنی، بەڵام کە یەکەم پارچەی سێوە ژەهراویەکەی کردە دەمی ،و کەوتە سەر زەوی ژوورەکە ، ژنە بەتەمەکە پێکەنی ،هاها خوات لەگەڵ سنەووایت بۆ هەمیشە.

شاژن گەڕایەوە بۆ قەڵاکە و لە ئاوێنەکەی پرسی:

ئاوێنە، ئاوێنەی سەر دیوار .کێ لە هەمووان جوانترینە؟

ئەمجارە ئاوێنەکە وەڵامی دایەوە ؛ تۆ شاژن.

لە شەودا ، کورتەباڵاکان گەڕانەوە سنەووایتیان لەسەر ئەرزە(زەویە) کە دۆزیەوە .هەولیاندا هەلیسێننەوە، بەڵام نە جولاو نە چاوی کردەوە.

ئیتر ئەو مردووە، کورتەباڵا بەتەمەنەکە وتی :ئەو ڕۆیشت لەلای ئێمە بۆ هەمیشە، سێ شەو ورۆژ کورتەباڵاکان دانشتن لەلای سنەووایت، دەیانزانی کە ئەو ئیتر مردووە بەڵام نەیانەویست بینێژن. دەیان وت: بەڵکو سەیریکرد ،تەنها خەوتبێت.

نەیان دەتوانی لە زەوی بینێژن ؛

بۆیە سندوقێکیان لەشوشە دروستکردو و سنەووایتیان لە ناوی دانا وبردیانە سەرچیاکە .

تۆ دەتوانی لێرە راکشێیت ، ئێمە دەتوانین هەموو ڕۆژێک بێین بۆ بتبینین.

هەروەها کورتەباڵاکان لەسەر سندوقەکە نوسیان :

سنەووایت لێرەیە ؛کە کچی پاشایە.

لەگەڵ ئەوەشدا هەمیشە یەکێک لە کورتەباڵاکان لەلای دادە نیشن، بەشەو وبە ڕۆژ. کات تێپەری ، بەڵام پێستی سنەووایت سپی مابۆوە وەکو بەفر، روومەتەکانی بە سووری مابووە وە وەکو خوێن، قژیشی بە رەشی مابوەوە وەکو داری زستان ،ڕۆژێکیان شازادە لەگەڵ هەندێک لە

هاورێکانی بەوێدا هاتن، کەشازادە سنەووایتی بینی یەکسەر کەوتە داوی خۆشەویستیەوە،

بەکورتەباڵاکەی وت: پێویستە من لەگەڵ خۆم بیبەم ،

هەرچیت بوێ پێتی دەدەم.

کورتەباڵاکە وتی: نەخێر، سنەووایت دەگەرێتەوە بۆ لامان.

بەڵام شـــازادە دوبارە و دوبارە لێی دەپرســـی: دەتوانم لەگەڵ خۆم بیبەم؟ تکایە .

لەکۆتاییدا کورتە باڵاکە وتی : لێرە چاوەرێکە دەچم براکانم دێنم .

هەموو کورتەباڵاکان هاتن لەبەرامبەر شازادە وەستان،

شازادە وتی: من ئەوم خۆشەوێت ، ناتوانم بەبێ ئەو بژیم ،

بەتەمەنترین کورتەباڵا وتی: بەڵێ ، تۆ ســنەووایتت خۆشــەوێ، ئەتوانم لە رووخسارتدا ببینم. پێویستە ئەو بدەین بە تۆ،

تۆشـازادەی ئەویش خاتوو شـازادەیە، کچی پاشـایە. ئێمە تەنها کورتەباڵای هەژارین؛

شازادە وتی: هەموو زێرەکانم ببەن،

کورتەباڵاکە وتی: نەخێر ئێمە هیچ شتێکمان ناوی ، پێوستە ئێمە ئەو بدەین بە تۆ لەبەر ئەوەی خۆشەویستە.

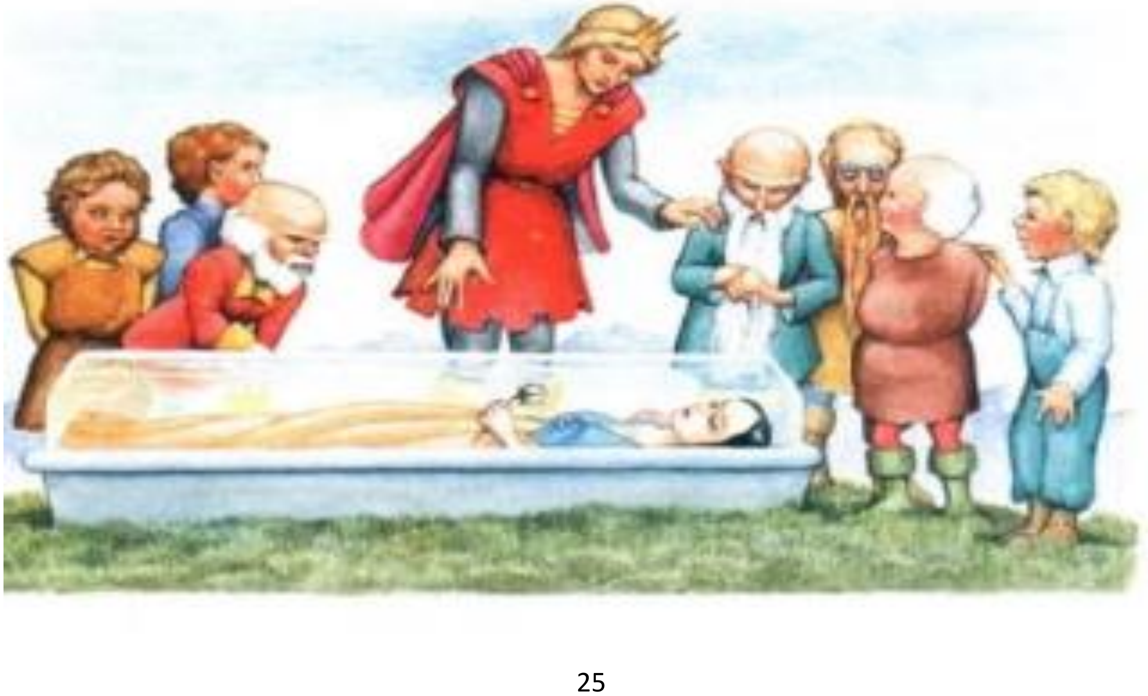

کورتەباڵاکان دەستان کرد بەهەڵگرتنی سندوقە شوشەکە بۆ خوارەوەی چیاکە، بەڵام لەنزیک پێیان هەڵخلیسکاو سندوقەکە کەوت، لەو کاتەدا پارچە سێوەکە لەدەمی سنەووایت چووە دەرەوە.

چاوەکانی کردەوەو شازادەی بینی، کاتێک شازادەی بینی یەکسەر کەوتە داوی خۆشەویستیەوە،

شازادە وتی: لێرە هاوسەرەکەت دەبینی، ئایا دەبیت بە ژنم؟

وتی: بەڵێ

بۆیە سنەواویت خواحافیزی لە هاورێ کورتەباڵاکانی کرد، و لەگەڵ شازادە ڕۆیشت.

لەمانگی کانونی یەکەم (بەفرانبار) هاوسەرگیریانکرد و ئاهەنگێکی گەورەیان گێرا، زۆربەی خەڵکە گرینگەکان هاتبوون ،یەکێک لەو گرینگانە شاژنی بەخیل(حەسوود) بوو،

کاتێک سنەوواتی بینی بڕوای بە چاوەکانی نەدەکرد، دەیوت: چی ڕوودەدات؟ سنەووایت ماوە ودەژیت؟ زۆر تورە بوو، کاتێک سنەووایت وشازادەی دەبینی، بەخیلی پێدە برد، ڕایکرد بۆ دەرەوەی قەڵاکە تا جارێکی تر ئەو نەبینێت.

سنەووایت شازادەی خۆشویست، شازادەش ئەوی خۆشویست، لەو کاتەدا، حەوت منداڵیشیان هەبوو، پاش ئەوە هەموویان بە خۆشی ژیان.

Family and Friends 3

Snow White and the Seven Dwarfs

Retold by Sue Arengo

Illustrated by Susan Rowe

OXFORD